

אלו דברים פרק ששי פסחים

ב א מ"י פ"ה מהלכות
ק"פ הלכה ד:
בא ב מ"י פ"ה מהל'
ק"פ הלכה ט' י"ג י"ח
עשן רפ"ג:
כב ג מ"י פ"ב מהל'
מילה הלכה ז סג
עשן כח טו"ע א"ח ס"י
שלא עסקי' ו טו"ע י"ד
ס"י רסו עסקי' ב:
כג ד מ"י פ"י מהל' ק"פ
הלכה י'
כד ה ו ט' הלכה יג:

רבינו הגאון

וכל שהיחיד נדחה לפסח
שני צבור עושה (בשומאן)
שנאמר איש איש כי יהיה
טמא לנפש כו איש אם
הוא טמא נדחה לפסח שני
ואין צבור אם טמאין נדחין
לפסח שני אלא עושין
הראשון בטומאה. ומלמא
דאיתא בצבור איתיה
ביחיד ודליתיה בצבור
ליתיה נמי ביחיד. ערלות
דאיתיה בצבור דאלו כלתו
ערלים אינון אמרינן להו
קומו מהולו נפשיכו
ועבדו פסח. יחיד נמי
אמרינן ליה קום מהול
ועבדו נמי פסח ואי לא
עבדו ענוש כרת. וטמא
דליתא בצבור דאי צבור
טמאין אינון לא אמרינן
להו קומו מדו עליכו
וטבולו ועבדו פסח אלא
עבדו בטומאה. יחיד נמי
לא אמרי' ליה קום טבול
ולא מדינן עליה. כי לא
טבול ולא עבד לא מדינן
כרת. איני דכל מילתא
דליתא בצבור ליתא ביחיד
הוי פסח שני דאין בצבור
פסח שני ואיתיה ביחיד.
ופריק רבא מאי טעמא
עבדו יחיד פסח שני משום
דעבדו צבור בראשון ולא
עבד בהדיחיהו. (ב צבור נמי
איכא למימר הכי. ערלות
יכול לא דאג ענוש כרת אם
לא עשה פסח אלא טהור
ומי שלא היה בדרך רחוקה
דמפרש בהו קרא בהדיא,
ערל וטמא שרץ ושאר
טמאין מנין ת"ל והייתם
מדהותא ליה למלכת
והטהור שלא היה בדרך
רחוקה וחרל לעשות
הפסח ונכרתו וכתב
והאיש ש"ם אפילו מביאים
דאפשר להו לתקוני
נפשיהו ולא מתקני ועבדו
ענושין כרת. ודייקין
מדקא מפרש וקתני וטמא
שרץ ענוש כרת שמעינן
מינה דסבר אין שוחטין
עליו. ומדברי ליה לטמא
שרץ מוהאיש. לית ליה
להאי תנא דכיון וכו' וכו'
למכילה פסח באורחא
האידנא בשנת שמיטה
טהור קרינן ביה. דאי הכי
למה ליה לאהדורי ולרבווי
מוהאיש לימא הכי טהור
הוא אלא אע"ג דלא חוי
האידנא איכא עליה חיובא
אע"ג דליתיה בצבור דהא
אמרת לית ליה למימר להו
טבולו עבדו פסח ואפי'
הכי איתיה ביחיד. והרי
פריק רבא הכי. לעולם
קסבר ר' אליעזר שוחטין
חורקין על טמא שרץ שחל
שביעי שלו להיות בערב
פסח ואמאי אין מדין עליו
בשבת דסבר הואה למה

אבילת פסחים לא מעכבא. פי' כפי האי גוונא שיש צדו
לתקן ענינו ואינו מתקן לא מעכבא אבל בטומא גמור
מעכבא דהוי דומיא דחולה חזק ולא כפירוש הקונטרס דפי' דהא
דכתיב איש לפי אכלו היינו למנוה דהא לעיל (דף סא.) אוקימנא
ליה לעכב ומסקי' צביד' לולין (דף עח):
מאיש לפי אכלו דבעי' גברא דחוי
לאכילה: **האי** מיהוא חוי ותקוני
הוא דלא איתקן. הקשה ריב"ז א"כ
אמאי אמר ר"א לעיל ערל שלא מל
ענוש כרת הא מיהוא חוי אלא דלא
איתקן וי"ל דשאני התם דמחוסר
מעשה בגופו ומשגיגין ליה שלא
לאוכליו: **הלכה כר"ע.** הא
דלא פריך הלכתא למשיחא מפורש
(צ"פ ד' מיתוס' סנהדרין (דף נא.):
וצריכא דאי אשמעינן כו'.
לדרב יהודה עבד
כריכותא אמאי אינטרין למיפק
בתרווייהו כר"ע דאי אר"י עקיבא הוה
ליה לאכרוזי היא דפרק שמי הלכות
(מנחות דף טו.) גבי חגיגי כהן גדול
דמסקי' התם כלל א"ר עקיבא כו' ט'
אבל מ"ה שנברתו ע"ה י"ג
בריתות אימא גדיהי.
תימה מה מועיל מה שנכרתו עליה
י"ג בריתות הא איכא קרא נפשי
לרשעים למשקירין כדפי' לעיל^א ונראה
לרשעים לפרע גבי מילה ה"א דקצירא
ליה בכל מקום כו' אליעזר וגבי פסח
דפסק כר"ע היינו להחמיר מדרבנן
שלא יכו משקירין דוחין שנת אבל גבי
מילה דנכרתו עליה י"ג בריתות לא:
לאו

וכל שאילו ביחיד נדחה בצבור עבדי
בטומאה וכל מילתא דאיתא בצבור איתא
ביחיד וכל מילתא דליתא בצבור ליתא ביחיד
ערילות דאי כוליה ציבור ערלים ניגהו
אמרינן להו קומו מהולו נפשיכו ועבדו
פסחא יחיד נמי אמרינן ליה קום מהול ועבד
פסחא ואי לא מהול ועבד (ט) ענוש כרת
טומאה דאי כוליה ציבורא טמאין ניגהו לא
מדינן עלייהו אלא עבדי בטומאה יחיד נמי
פטור א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא
והרי פסח שני דליתיה בצבור ואיתיה ביחיד
א"ל שאני התם דהא עבד ליה ציבורא
בראשון מיתבי איכול לא יהא ענוש כרת
אלא שהיה טהור ושלא היה בדרך רחוקה
ערל וטמא שרץ ושאר כל הטמאים מנין
ת"ל והאיש מוקא מהדר אטמא שרץ קסבר
אין שוחטין חורקין על טמא שרץ דאי שוחטין
חורקין על טמא שרץ ל"ל לאהדורי עליה
היינו טהור אלמא אע"ג דלא חוי (ט) חובא עליה
ואע"ג דליתיה בצבור איתיה ביחיד אלא
אמר רבא קסבר רבי אליעזר שוחטין חורקין
על טמא שרץ והוא הדין לטמא מת בשביעי
שלו הזאה למאי לאכילה^ב אבילת פסחים לא
מעכבא א"ל רב אדא בר אבא לרבא א"כ
נמצא פסח נשחט שלא לאוכליו א"ל שלא
לאוכליו לחולה ולזקן דלא חוי אבל האי

וכל שצריך נדחה כו'. והכי פירושא היינו טעמא דר' אליעזר
(א) לא רמיא חיובא דפסח אטמא מת בשביעי שלו הואיל ולא חוי
ואערל רמיא חיובא ואע"ג דלא חוי ומשום דלא רמיא מלכות
הזאה למלכות מילה דמלכות הזאה כדי לעשות פסח לא רמיא אצ"ב
שהרי מותרין לעשות בטומאה אע"פ
שיכולין ליתר דקסבר רבי אליעזר
אין שוחטין חורקין על יחיד טמא שרץ
שלא טבול ואף על פי שראוי לערב וכן
על טמא מת שחל שביעי שלו להיות
בערב הפסח שראוי נמי לערב וטמא
שרץ נקט משום דפלוגתא גביה הוא
צ"פ השאה (לקמן ט.) וכיון דקא סבר
אין שוחטין חורקין על היחיד אלא
נדחה לשני על כרחיך ציבור עושין
בטומאה אם יצאו לכל שצריך נדחה
ציבור עושין בטומאה דכתיב^ג איש איש
נדחה ואין ציבור נדחין אלמא לא
רמיא מלכות הזאה דפסח אצ"ב
ומילתא דליתיה ציבור ליתיה ביחיד
דמלכות פסח יחד לכל ישראל נאמרה
אבל ערילות דלא נדחה אלא ציבור
ולא הותרו לעשות פסח ערלים ואילו
כולהו ציבור ערלים אמרי' להו קומו
מהולו יחיד נמי אמרינן ליה בחול קום
מהול והזאה לציבור (י) לא אמרי' להו
קומו אלו: יחיד נמי. לא רמיא
חובה עליה להוות וכיון דלא רמיא
עליה לא ניתנה שנת לדמות אללה.
אבל אי הוה סבידא ליה כמאן דלמור
שוחטין חורקין על טמא שרץ כיון
דלא קרינא ציה איש נדחה לא הוה
קרינא נמי אין ציבור נדחין למשקיריהו
לעשות בטומאה אלא אמרינן להו
קומו אלו ומדכתי' הזאה אצ"ב הוה
רמיא נמי יחיד כדי להתיירו צאכילה
ודחיא שנת: אמר י"ג. התם האי
דליתיה ביחיד משום דעבד ציבור
בראשון הוא ואי לא עבד ציבור
בראשון כגון רוב ציבור זבין דלא
הותרה טומאת זבנה ציבור ומיעוטן
טמאי נמי אין עושין לא את הראשון
ולא את השני: **ערל וטמא שרץ ושאר.**
דדומין לו כגון כל טמאי טומאת ערב
שראויין ליתקן וכגון טמא מת שחל
שביעי שלו בערב הפסח: **מדקא**
מיהדר אטמא שרץ. לאיתוי מקרא
יתירא שמע מינה סבידא ליה להאי
תנא אין שוחטין חורקין על טמא שרץ
דאי סבידא ליה שוחטין חורקין עליו
למה לי לאהדורי עליה מקרא יתירא
לחיוביה ממילא הוא עומד בכרת
שהרי הוא כטהור גמור שראוי לעשות

הגהות הב"ח

(א) גבי לא מהיל ועבד
פסחא ענוש כרת:
(ב) שם אע"ג דלא חויא
רמיא חיובא
(ג) רש"י ד"ה וכל שצריך
וכו' דלא רמיא וכו':
(ד) ב"ד והזאה לצבור
דלא:

גליון הש"ס

מתני' ובזמן שהוא בא
בשבת. עין ע"ז דף ג'
ע"א מוס' ד"ה יבל בלדל:

מוסף רש"י

אבילת פסחים לא
מעכבא. ספרי דביעבד
(לקמן עח.) וצריכא.
למימר בתרווייהו הלכה
כר"ע דמסקינן לא דמו
(שבת ק"ג.) דלרבא כרת.
מילה טומאה לכה כרת,
דקטן לאו בר עושין הוא
ואזנה לא ממידו עליה
כרת (ע"ש).

מוסף תוספות

א. דר' אליעזר מצריך תרי
קראי חוי למילה וחד
למכשירין וכו' אבל אי
נפקין לן תרווייהו מתד
קרא איש דכיון ונכרתו
עליה י"ג בריתות אית לן
למימר דכי שרי רומנט
מילה עצמה שרי נמי
מכשיריה. מוס' שאלן.

רבינו הגאון (המשך)

הערביים שחיטת פסח
דוחה השבת. וכן אמר ר'
עקיבא לענין (מעילה)
[מלית] הואיל ואי אפשר
למלוו בערב שבת דכתיב
וביום השמיני מילה דוחה

רבינו הגאון (המשך)

שבת. ובתרויהו אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' עקיבא. וצריכא דאי אשמעינן גבי מילה [ומי']
מתני' אימתי מביאין עמו חגיגה. אקשינן מאן תנא דקתני אימתי. ופריקין אידי דתנא הללו דאין דוחין השבת בעי למיתני
נמי חגיגה דלא דחי שבת כותיהו וכיון דבעי למיתני חגיגה מתחיל וחגיגה י"ד לא דחי לא שבת
ולא טומאה ש"מ דלאו חובה מדאורייתא היא. לפיכך אינה דוחה ולא שבת ולא טומאה.

(א) הכי"א אכל בהזאה דאי כולה ציבור עתאין לא מדעו עלייהו כי מאי אכיל (למימר הכי.)